

(Magyar Állami Operaház, Budapesti Operettszínház, Kolozsvári Magyar Opera, Szegedi Nemzeti Színház, Miskolci Nemzeti Színház, debreceni Csokonai Színház, Szolnoki Szigligeti Színház, Veszprémi Petőfi Színház, kecskeméti Katona József Színház, kaposvári Csiky Gergely Színház, Győri Nemzeti Színház, Pécsi Nemzeti Színház) több mint száz produkciót vezényelt. 2011 óta újra a Bartók Plusz Operafesztivál igazgatója. 2013-ban megalapította a Bartók Plusz Operairó Versenyt. 2016-tól 2023-ig a Magyar Állami Operaház első karmestere. 2023-tól a Színház- és Filmművészeti Egyetemen a zenés színházi rendezői osztály vezető tanára. Számos országban (Ukrajna, Románia, Szlovákia, Cseh Köztársaság, Horvátország, Szerbia, Németország, Ausztria, Olaszor-

szág, Franciaország, Spanyolország, Egyiptom, Japán, Chile, Peru, Omán, Kína) vendégszerepelt. 1999 óta rendezéssel is foglalkozik, színpadra állította Verdi Rigoletto és Nabucco, Donizetti Szerelmi bájital, Bartók A kékszakállú herceg vára, Puccini Turandot és Tosca című operáit. Az Operaházban színre vitte a Don Giovannit. Nagy sikerrel játszották a Szegedi Szabadtéri Játékokon Nabucco-rendezését. 2014-es alapítása óta tagja a Virtuózok komolyzenei tehetségkutató műsor zsűrijének. Díjak és elismerések: Liszt-díj (2005); Magyarország; Érdemes Művésze (2012); Pless László-díj; Juventus díj. 2024-től a Pannon Filharmonikusok vezető karmestere lesz.

Következő koncertjeink

2023.

DECEMBER 5. kedd

FRICSAY /2

Haydn és Mozart

vezényel: **Dubóczky Gergely**

szólisták: **Csizmádia András** – oboa,
Bettermann Jákob – fagott,
Kóhor Éva – hegedű,
Hartmann Domankos – gordonka

DECEMBER 10. vasárnap

10 és 12 óra (választható!), Korzó Zeneház
VASÁRNAPI MATINÉ /1

Háry János

vezényel: **Pál Tamás**

közreműködők: **Bita Boglárka** – mezzoszoprán,
Borbély Jácint – bariton

JANUÁR 9. kedd

VASZY /3

Bécstől Linz-ig

vezényel: **Jacopo Sipari di Pescasseroli**

(Olaszország)

2024.

JANUÁR 13. szombat

10 és 12 óra (választható!), Korzó Zeneház
CSOKIMATINÉ /2

Zenés szánkózás – muzsikálj velünk!

vezényel: **Gyüdi Sándor**

JANUÁR 23. kedd

FRICSAY /3

Liszt és Wagner

vezényel: **Kovács János**

szólisták: **Sümege Eszter** – szoprán,
Palerdi András – basszus

Koncertjeinkre jegyek válthatók online a jegymester.hu oldalon, személyesen a **Filharmonia** szegedi jegyirodájában (Klauzái tér 7, nyitvatartás: <http://symp-h-szeged.hu/hirek/295-a-filharmonia-szegedi-jegyirodajanak-elerhetosege-es-nyitvatartasa>), vagy **koncert előtt a helyszínen**. Keressék műsorfüzetünket a **2023/2024-es évad** bérletes koncertajánlatával a Filharmonia szegedi jegyirodájában vagy a Korzó Zeneházban!

SZEGEDI SZIMFONIKUS ZENEKAR

H-6720 Szeged, Széchenyi tér 9.
Tel./Fax: 62/420-256, 426-102 és 20/250-2624
Web: www.symph-szeged.hu
E-mail: orch@symp-h-szeged.hu
Igazgató: Gyüdi Sándor

FILHARMÓNIA MAGYARORSZÁG

– **SZEGEDI IRODA**
H-6720 Szeged, Klauzái tér 7.
Telefon: 62/425-260, 30/913-0307
E-mail: szeged@filharmonia.hu
Kulturális szervező: Szerb Zsuzsa

**SZEGEDI
SZIMFONIKUS
ZENEKAR**

Tanítvány és mester

2023 *Klasszikusok*
24 *klasszisokkal*

VASZY
2

2023. NOVEMBER 28.

kedd 19.30, Szegedi Nemzeti Színház

Tanítvány és mester

■ **A. Hacsaturján:**
Hegedűverseny – átirat fuvola szólóra és zenekarra

■ **Ny. J. Mjaszkovszkij:**
25. szimfónia, Desz-dúr, Op. 69

vezényel:

Kesselyák Gergely

szólista:

Lanczkor-Kocsis Krisztina – fuvola

A mai koncert címe a műsor két zeneszerzőjének kapcsolatára utal. Nyikolaj Jakovlevics Mjaszkovszkij – aki egyébként Nyikolaj Rimszkij-Korsakovnak volt a növendéke –, Hacsaturján mestere volt a moszkvai konzervatóriumban, ahova az örmény zeneszerzőt 1929-ben vették fel. Az alábbiakban az est szólistája a versenyművet, míg karmestere a szimfóniát ajánlja a közönség szíves figyelmébe.

Aram Hacsaturján (1903–1978) 120 éve született Grúziában, örmény családban. Moszkvában tanult zeneszerzést Mjaszkovszkijnál, majd élete végéig az orosz fővárosban élt, komponált és tanított. Elsősorban szovjet zeneszerzőként tartják számon, zenéjében az orosz romantika mellett mindig erősen érezhető az örmény népzenei hatás is. Népzeneiben gazdag légkörben nőtt fel, örmény, azerbajdzsáni és grúz dalok és táncok világában. A **Hegedűverseny** megírása előtti évben, 1939-ben féléves tanulmányutat tett Örményországban. A népzenei témák hagyományos hangszerezését európai kortárs zenekari technikákkal váltotta fel, így teremtett egyedi hangzásvilágot.

A versenyművet csendes visszavonultságban írta nem messze Moszkvától. Így fogalmazott a komponálásáról: „Erőlködés nélkül dolgoztam... a témák olyan bőséggel érkeztek, hogy alig győztem elrendezni őket.” Valóban magától értetődő játszói könnyedség jellemzi a darabot. Hacsaturján versenyműve lényegében egyfajta barokk concerto formába öntött és azt a végletekig szélesítő orosz romantikus zene, örmény dallam- és harmóniavilággal fűszerezve. A barokk versenyművekben megszokott alap ritmusképlet ostinátós ismételtetését dinamikus fejlesztéssel, hangsúlyjátékokkal bővíti. A virtuóz első tétel *Allegro con fermezza* felirata erőteljes, határozott hangvételre utal. A fő témát, mely táncos anapestusokból építkezik, majd zakatoló, keleties hangnemekkel játszó staccatós skálamenetekből áll, olykor egy lassabb, líraibb, lágyan éneklő dallam váltja fel. Ez az egyetlen tétel, amelyben cadenziát játszik a szólista. A második, *Andante sostenuto* tétel drámai, hangulatfestő zenekari bevezetése után a barokk hangszeres áriát idéző szóló minduntalan sóhajmotívumokból építkező szenvedélyes lamentóba torkollik. A harmadik, *Allegro vivace* tétel gyors, páratlan lüktetése egy szenvedélyesen vad, ugyanakkor vidám, lendületes táncot idéz. A rondószerűen ismétlődő virtuóz anyagba egyszer csak beékelődik az első tétel éneklő, lágy melléktémája, miközben a kíséretben megmarad a szűnni nem akaró, szilaj motorikusság. A versenyművet a zeneszerző a hegedűs David Ojsztrahnak ajánlotta, aki az 1940-es bemutatás után is még évtizedekig folyamatosan repertoáron tartotta azt. A mű első külföldi bemutatóján jelen volt a fuvolás Jean-Pierre Rampal, aki elragadtatásában arra kérte

a szerzőt, írjon fuvolaversenyt is. Ez sajnos elmaradt, de Hacsaturján beleegyezett, hogy Rampal átírhasa és játszhasa fuvolán a művet.

A hangverseny címe „Tanítvány és mester”, ami Hacsaturján és Mjaszkovszkij kapcsolatára utal, *számomra azonban van egy másik jelentése is: mesterem, Lass Zoltán – akinél kilenc évig tanultam középiskolában, majd egyetemen, és további öt évig kollégája lehettem a szimfonikus zenekarban – idén hunyt el. Rá is emlékezzünk ezzel a koncerttel.*

Dr. Lanczkor-Kocsis Krisztina

Nyikolaj Jakovlevics Mjaszkovszkij (1881-1950) legfőbb műfaja a szimfónia volt, az elsőt még 1908-ban a szentpétervári konzervatóriumban komponálta. Összesen huszonhét szimfóniát írt, melyek közül a legismertebb a ma elhangzó, 1946-ban írt huszonötödik. Mjaszkovszkij elégedetlen volt művével, ezért 1949-ben átírta azt, bár az nem derült ki soha, hogy miért nem tetszett neki az első változat. „Nyikolaj Jakovlevics Mjaszkovszkij óriási jelentőségű zeneszerző-pedagógus. A moszkvai konzervatórium (zeneakadémia) zeneszerzés tanszakának professzoraként komponista-generációk egész sorát kinevelő mester-egyniség. Tanítványai közt olyan hírességek szerepelnek, mint Jurij Kabalevskij, Aram Hacsaturján, vagy Dimitri Sosztakovics, aki ott hagyta a szentpétervári zeneakadémiát, és Moszkvába költözött, hogy a nagyhírű mesternél folytathassa tanulmányait. Mjaszkovszkij huszonhét szimfóniát írt, ez adja zeneszerzői életművének gerincét. Borisz Aszfajev találon mondta róla: nem tömegekben gondolkodó forradalmi komponista; érzékeny művészként inkább a személyes emberi érzések prizmáján át látatja a világot. Az első világháborúban katonaként harcolt, a második háború borzalmai elől pedig a Kaukázusba menekült Hacsaturjannal és Prokofjevvel együtt.

A 25. szimfónia három tételből áll. A megszokott szimfónia-sablonhoz képest hiányzik a szonátaforma-első tétel. Lassú tétellel kezd, melyet egyes elemzők szerint a Kaukázusban érzett honvágy inspirál. A tétel három témából álló híd-szerkezet (A-B-C-B-A). Két romantikus motívum és egy népdal-szerű dallamból font passacaglia. A második tétel zenedramaturgiailag intermezzo. Triós forma. Nagyon igényesen szerkesztett, polifon fő-rész, táncos lüktetésű trió, és a két zenei anyagot meszerűen egybekomponáló, szimultán megszólaltató viszszerzés. A harmadik tétel nagy szonátaforma; súlyos szimfonikus mondanivaló, findálé, és apoteózis egyben. A coda-ban visszatér az első tétel romantikus témája, a legnagyobb balett-zéneket megidéző patetikus formában.”

Kesselyák Gergely

Lanczkor-Kocsis Krisztina a

Szegedi Szimfonikus Zenekar szólamvezető első fuvolása, DLA fuvolaművész. Első fuvolaóráit szülővárosában, Makón kapta Csikotáné Erdei

Eleonórától, majd Szegeden tanult tovább Lass Zoltán-nál középiskolás, illetve egyetemi tagozaton. Doktori fokozatát „summa cum laude” minősítéssel szerezte a budapesti Zeneakadémián, disszertációja könyv alakban megjelent A partita művészete címmel (L'Harmattan, 2017). Nagy hatással voltak rá Emmanuel Pahud, Sir James Galway és Barthold Kujiken mesterkurzusai. Versenyeredményei közül a legszívesebben a kaposvári Jeney Zoltán Fuvolaversenyre emlékszik, ahol korcsoportjában legfiatalabbbként nyert első díjat, illetve a temesvári versenygyőzelmére, ahol Georgescu-küldöndjében is részesült és az itt nyert pénzjutalomból vásárolta első barokk fuvoláját, valamint a sellyei Amtmann Prosper fuvolaverseny első díjára, amellyel koncertmeghívások is jártak. A koronavírussal terhelt időszakban – 2021 nyarán – tizenegy online versenyen lett első helyezett. Szólistaként rendszeresen fellép modern és barokk hangszeredvel egyaránt, szimfonikus zenekari munkájával pedig gyerekkori álma vált valóra. Szereti a természetet, jógázik, szabadidejében sokat utazik családjával – elsősorban Dél-Európában és Indiában. Férje Lanczkor Gábor József Attila-díjas költő, két kislányuk született, Lujza és Mira. Szeged mellett Balatonhenyét is otthonuknak tekintik.

Kesselyák Gergely 1995-ben diploma-

zott a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen Lukács Ervin növendék-ként. Közben kétszer részt vett Jurij

Simonov mesterkurzusain. 1994-ben

3. helyezést ért el a parmai Arturo Toscanini Nemzetközi Karmesterversenyen, majd 1995-ben az MTV Nemzetközi Karmesterversenyén is 3. díjat kapott Budapesten. 1993-tól rendszeresen vezényli Magyarország vezető szimfonikus zenekarait: a Nemzeti Filharmonikus Zenekart, a Budapesti Filharmoniai Társaság Zenekart, a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekart, a Concerto Budapest zenekart (korábban Matáv Szimfonikus Zenekar) és a MÁV Szimfonikus Zenekart. 1995 és 1997 között a Magyar Rádió Ifjúsági Zenekarának vezetője, 1997-től a Miskolci Nemzeti Színház operatagozatának alapítója és zeneigazgatója, 2001-től a Bartók Plusz Operafesztivál alapító zeneigazgatója, 1994-től a Magyar Állami Operaház vendégkarmestere, 2001-től karmestere. 2004-től a Budafest Nyári Nemzetközi Opera- és Balettfesztiváljának művészeti igazgatója, 2005-től 2012-ig a Szegedi Szabadtéri Játékok művészeti igazgatója. 2005–2006-ban az Operaház főzeneigazgatója. 1993 óta tizenkét különböző zenés színházban